Lietas Nr. 11331100510
Lietas arhīva Nr. K26-0551-16/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2016.gada 22.septembrī

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Zutis,
piedaloties prokurorei J.Artemjevai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu,

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ veica patvaļīgu koku cirti valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā turpmāk norādītajos apstākļos:

/pers. A/ no 2010.gada jūnija beigām līdz 2010.gada 7.augustam Austrumlatgales virsmežniecības Rēzeknes mežniecības kontrolējamajā teritorijā – Rēzeknes novada, Kaunatas pagasta, saimniecībā "/nosaukums/" (kadastra numurs /numurs/) SIA "Myrtillus" īpašuma mežā, tas ir, svešā mežā un bez ciršanas apliecinājuma, kura nepieciešamību nosaka Meža likuma 12.panta pirmā daļa, patvaļīgi veica koku cirti valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Rāznas nacionālā parka dabas parka zonā. /pers. A/ meža 1.kvartāla 7.nogabalā 0,112 ha platībā nocirta 23 augošus kokus (15 bērzus un 8 apses) ar kopējo koksnes krāju 8,97 m^3, tādējādi iznīcinot mežaudzi 0,112 ha platībā. Viņš samazināja mežaudzes šķērslaukumu zem kritiskā šķērslaukuma, pārkāpjot Meža likuma 10.panta otrās daļas prasības, jo pēc viņa patvaļīgās cirtes paliekošais mežaudzes šķērslaukums sastāda 4,91 m^2/ha, kas ir mazāks par kritisko šķērslaukumu – 7m^2/ha. Patvaļīgās koku cirtes rezultātā viņš nodarīja meža videi mantisku kaitējumu Ls 747,68 jeb 1063,85 *euro*, kas aprēķināts saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumiem Nr.228 "Mežam nodarīto zaudējumu noteikšanas kārtība".

Turklāt, /pers. A/ tanī pat laika posmā un tanī pat saimniecībā – 1.kvartāla 6.nogabalā 0,023 ha platībā bez ciršanas apliecinājuma, tas ir, patvaļīgi, valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Rāznas nacionālā parka dabas parka zonā nocirta vēl 18 augošus kokus (1 bērzu un 17 apses) ar kopējo krāju 7,37 m^3.

Apsūdzētais pers.A, nocērtot 41 koku, nodarīja mantiskus zaudējumus arī SIA "Myrtillus".

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā (likuma redakcija līdz 2010.gada 31.decembrim), kura kvalificējošā pazīme ir patvaļīga koku ciršana īpaši aizsargājamā dabas teritorijā.

Motīvu daļa:

[2] Apsūdzētais /pers. A/tiesas sēdē savu vainu Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi, pierādījumus un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju neapstrīdēja un lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Prokurore atzina, ka apsūdzētā vainas pierādījumus saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesas izmeklēšanā pārbaudīt nav nepieciešams, jo savu vainu apsūdzētais atzīst pilnīgi un viņa vaina ir pierādīta ar krimināllietas materiāliem.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta pilnīgi ar viņa savas vainas atzīšanu un visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā saistībā, kā arī nav pretrunu, kuras būtu nepieciešams novērst tiesas izmeklēšanā. Tāpēc, ņemot vērā prokurores viedokli par apsūdzētā lūgumu un pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmo un otro daļu, tiesa nolēma tiesas izmeklēšanā nepārbaudīt apsūdzētā vainas pierādījumus, tikai pārbaudīt apsūdzētā personu raksturojošos datus. Līdz ar to saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešami.

Pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka pirmstiesas izmeklēšanā apsūdzētā /pers. A/ prettiesiskās darbības ir pareizi kvalificētas kā Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums, un apsūdzētā /pers. A/ vaina ir pierādīta.

[3] Nosakot sodu /pers. A/, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

/pers. A/ pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas atzīstams par nesodītu, bet pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas viņam ar Rēzeknes prokuratūras prokurora 2012.gada 26.janvāra priekšrakstu par sodu piemērots sods – piespiedu darbs uz 60 stundām, piespiedu darbus izcietis 2012.gada 3.maijā *(lietas 64.-65.lapa)*.

Valsts probācijas dienesta Rēzeknes teritoriālās struktūrvienības izvērtēšanas ziņojumā norādīts, ka /pers. A/ ir nodrošināts ar dzīvesvietu, sadzīves apstākļi ir trūcīgi, tomēr sociālā vide nav kriminogēnu uzvedību veicinoša. /pers. A/ ir reģistrējies Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieks, bet veic gadījuma darbus. /pers. A/ veic regulārus maksājumus parādsaistību dzēšanai. /pers. A/ piešķirts trūcīgās personas statuss. /pers. A/ izskatīšanā esošo noziedzīgo nodarījumu izdarīja, lai apmierinātu savas mantiskās vajadzības. Negatīvi vērtējams fakts, ka brīvā laika aktivitātēs ar draugiem tiek lietots alkohols, tomēr brīvā laika aktivitātes un draugu un paziņu loks neveicina kriminogēnu uzvedību. Apsūdzētais tiek raksturots kā mierīgs, čakls un atbildīgs, bet noteiktās situācijās var pieņemt impulsīvus lēmumus. /pers. A/ nav sazinājies ar cietušajiem, nav atvainojies un uzsācis atlīdzināt radīto kaitējumu. /pers. A/ nedomā un neanalizē savu rīcību, nekritiski izturas pret saviem pārkāpumiem. Dienests secināja, ka apsūdzētā iespējamība par jauna noziedzīga nodarījuma veikšanu ir vidēja *(lietas 83.-87.lapa)*.

Tiesas sēdē /pers. A/ viņa personu raksturojošos datus neapstrīdēja, paskaidroja, ka nav precējies, apgādībā 5 bērni, ir bezdarbnieks, bet veic gadījuma darbus, ienākumi mēnesī sastāda ap 200 - 300 *euro*, narkologa un psihiatra uzskaitē nav reģistrēts, veselības problēmu nav.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi un nožēloja izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nav konstatējusi.

Izvērtējot pers.A personību, tas ir, pēc krimināllietas materiāliem atzīstams par kriminālnesodītu, strādā gadījuma darbus, nav precējies, apgādībā

pieci bērni, viņa attieksmi pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu – savu vainu atzina, izdarīto nožēloja, to, ka apsūdzētais izvēlējās vienkāršāku procesa veidu, noziedzīga nodarījuma smagumu – izdarīts smags noziegums *(kvalifikācija uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi)*, raksturu – /pers. A/ patvaļīgi veica koku ciršanu valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, tādējādi apdraudot mežsaimniecības intereses mežu apsaimniekošanas un izmantošanas jomā, kas saistāmas ar meža ilglaicīgu izmantošanu, radīto kaitējumu – cietušajai SIA "Myrtillus" nodarīts mantisks zaudējums 1063,91 *euro* un valstij nodarīts mantisks zaudējums 747,68 Ls jeb 1063,85 *euro*, zaudējumi nav atlīdzināti, tiesa atzīst, ka /pers. A/ par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu piemērojams Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētais sods – piespiedu darbs. Tiesa uzskata, ka apsūdzētajam /pers. A/ nav piemērojams brīvības atņemšanas sods, jo lietā nav iegūti tādi personību negatīvi raksturojoši pierādījumi, kas liecinātu par to, ka apsūdzētais ir tik sabiedriski bīstams, ka viņu pašreiz būtu jāizolē no sabiedrības soda izciešanai.

Ar 2010.gada 21.oktobra likumu "Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2011.gada 1.janvārī, izdarīti grozījumi Krimināllikuma 109.pantā. Šī panta otrā daļa izteikta jaunā redakcijā, un par koku ciršanu īpaši aizsargājamas dabas teritorijās sankcijā paredzēts sods - brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai arests, vai piespiedu darbs, vai naudas sods līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām. Savukārt ar 2012.gada 13.decembra likumu "Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī, izdarīti grozījumi Krimināllikuma 109.panta otrās daļas sankcijā, nosakot, ka personai par koku ciršanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās piemērojams sods - brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai piespiedu darbs, vai naudas sods. Šī likuma Pārejas noteikumu 1.punktā norādīts, ka personas, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, saucamas pie krimināatbildības saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Krimināllikuma 5.panta otrā daļa nosaka, ka likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā likuma spēkā stāšanās, kā arī uz personu, kura izcieš sodu vai izcietusi sodu, bet kurai saglabājusies sodāmība. Līdz ar to tiesa uzskata, ka uz apsūdzēto attiecināmi 2010.gada 21.oktobra likuma "Grozījumi Krimināllikumā" nosacījumi, kas stājās spēkā 2011.gada 1.janvārī, jo ar šiem grozījumiem par Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu tiek noteikti vieglāki soda veidi nekā bija paredzēti uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi, tas ir, uz 2010.gada 7.augustu. Līdz ar to tiesa uzskata, ka apsūdzētajam ir pamats piemērot sodu – piespiedu darbs.

No krimināllietas materiāliem konstatējams, ka kriminālprocess ierosināts 2010.gada 30.augustā un visas procesuālās darbības, lai apsūdzētajam uzrādītu apsūdzību, faktiski bija pabeigtas 2011.gada 29.jūlijā, tas ir, tika atzīti par cietušajiem SIA "Myrtillus" un Valsts meža dienesta Austrumlatgales virsmežniecība, konstatēti patvaļīgas koku ciršanas rezultātā nodarītie zaudējumi, nopratināti liecinieki un apsūdzētais, tika veikta apsūdzētā liecību pārbaude uz vietas. Apsūdzētais /pers. A/ kā aizdomās turētais pēc 2 gadiem un 4 mēnešiem nopratināts vēlreiz aizdomās turētās personas statusā *(2013.gada 29.novembrī)* par tiem pašiem apstākļiem, par kuriem viņš jau bija sniedzis liecības iepriekš. Pēc nepilniem diviem mēnešiem nopratināta apsūdzētā /pers. A/ māte. No 2014.gada 15.janvāra līdz 2016.gada 7.jūnijam no procesa virzītāja puses netika veikta neviena procesuāla darbība, bet procesa virzītājs sastādījis vairākas izziņas, ka apsūdzētais savā dzīvesvietā nav sastopams. Tajā pat laikā tiesa konstatē, ka 2015.gada 11.decembrī uz apsūdzēto bija sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols un uzlikts administratīvais sods. Tikai 2016.gada 6.jūlijā apsūdzētajam /pers. A/ uzrādīta apsūdzība par Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Līdz ar to tiesa atzīst, ka šajā kriminālprocesā pie soda noteikšanas apsūdzētajam ir pamats piemērot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus, jo tiesa konstatē, ka nav ievērotas apsūdzētā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Turklāt, tiesa konstatēja apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli, tāpēc apsūdzētajam nav nosakāms maksimālais sods – piespiedu darbs, kas paredzēts Krimināllikuma 40.panta pirmajā daļā un 109.panta otrās daļas sankcijā.

Tiesa konstatē, ka pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apsūdzētajam /pers. A/ ar Rēzeknes prokuratūras prokurora 2012.gada 26.janvāra priekšrakstu par sodu piemērots sods - piespiedu darbs uz 60 stundām par Krimināllikuma 110.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, piespiedu darbus izcietis 2012.gada 3.maijā. Tiesa uzskata, ka, nosakot galīgo sodu, attiecībā uz apsūdzēto ir piemērojama Krimināllikuma 50.panta pirmā un piektā daļa, daļēji saskaitot ar tiesas spriedumu un Rēzeknes prokuratūras prokurora 2012.gada 26.janvāra priekšrakstu par sodu piespriestos sodus, jo pēc Rēzeknes prokuratūras prokurora 2012.gada 26.janvāra priekšraksta par sodu spēkā stāšanās tiesa konstatēja, ka apsūdzētais ir vainīgs Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, ko viņš izdarīja pirms šī prokurora priekšraksta par sodu. Soda termiņā ir ieskaitāms soda laiks, ko viņš ir pilnībā izcietis pēc Rēzeknes prokuratūras prokurora priekšraksta par sodu.

[4] Cietusī SIA "Myrtillus" pieteica kaitējuma kompensācijas pieteikumu 1063,85 *euro* apmērā *(lietas 7., 54., 82.lapa)*. Valsts meža dienesta Austrumlatgales virsmežniecība pieteica kompensācijas pieteikumu pirmstiesas procesā par nodarītajiem zaudējumiem meža videi 747,68 Ls jeb 1063,85 *euro* apmērā un lūdza tos piedzīt par labu valstij *(lietas 30.lapa)*.

Apsūdzētais pers.A iesniegtos kaitējuma kompensācijas pieteikumus atzina pilnībā.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmā daļa nosaka, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par mantisko zaudējumu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.pantu tiesa nosaka nodarītā kaitējuma atlīdzības apmēru, ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu, norādītā kaitējuma pamatotību un apmēru. Turklāt, Kriminālprocesa likuma 352.panta ceturtā daļa paredz iespēju apsūdzētajam labprātīgi piekrist cietušā noteiktajam kompensācijas apmēram.

Izvērtējusi pieteiktos kompensācijas pieteikumus un patvaļīgu koku ciršanas rezultātā nodarītos mantiskos zaudējumus, apsūdzētā attieksmi, ka viņš atzīst un piekrīt kaitējuma kompensācijas pieteikumiem, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta prasībām cietušo kompensācijas pieteikumi par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu ir apmierināmi pilnā apmērā.

[4.1] Kompensācijas pieteikums par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu SIA "Myrtillus" ir apmierināms pilnībā, tas ir, 1063,85 *euro* apmērā, jo aprēķinātie zaudējumi ir samērīgi, pieticīgi un atbilst reālajai tirgus vērtībai par 16,34 m^3 nocirstās koksnes.

[4.2] Meža likuma 50.panta otrā daļa nosaka, ka personu saukšana pie administratīvās vai krimināļās atbildības neatbrīvo šīs personas no pienākuma atlīdzināt normatīvo aktu pārkāpumu rezultātā nodarītos zaudējumus. Tiesa norāda, zaudējumi mežam aprēķināti saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.228 "Mežam nodarīto zaudējumu noteikšanas kārtība" 2., 6.-8.punkta prasībām, līdz ar to nodarītie zaudējumi 1063,85 *euro* ir piedzenami no apsūdzētā par labu valstij.

Rezolutīvā daļa:

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 350.-353., 511., 512., 520. un 527.- 530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 109.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt **ar piespiedu darbu uz 200 (divsimt) stundām.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un piektās daļas nosacījumiem galīgo sodu noteikt pēc sprieduma kopības ar Rēzeknes prokuratūras 2012.gada 26.janvāra prokurora priekšrakstu par sodu, daļēji saskaitot piespriestos sodus - **piespiedu darbus uz 230 (divsimt trīsdesmit) stundām.**

Soda termiņā ieskaitīt pēc Rēzeknes prokuratūras 2012.gada 26.janvāra prokurora priekšraksta par sodu izciesto sodu - 60 (sešdesmit) piespiedu

darba stundas. Neizciestais sods – piespiedu darbs **sastāda 170 (simts septiņdesmit) stundas.**

Apmierināt cietušās SIA "Myrtillus" kaitējuma kompensācijas pieteikumu.

Piedzīt no /pers. A/ cietušās SIA "Myrtillus", reģistrācijas nr.41203020212, labā kompensāciju par mantiskajiem zaudējumiem 1063,85 *euro* (viens tūkstotis sešdesmit trīs *euro* un 85 centi) apmērā.

Apmierināt cietušās Valsts meža dienesta Austrumlatgales virsmežniecības kaitējuma kompensācijas pieteikumu.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā kompensāciju par mantiskajiem zaudējumiem 1063,85 *euro* (viens tūkstotis sešdesmit trīs *euro* un 85 centi) apmērā.

Pilns spriedums tiks sagatavots un būs pieejams **2016.gada 30.septembrī.**

Spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautajiem procesa pārkāpumiem 10 dienu laikā, kad būs pieejams pilns tiesas spriedums, apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rēzeknes tiesā.

Tiesnesis */personiskais paraksts/* A.Zutis